

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

2 בפברואר 2016

618

כ"ג בשבט התשע"ו

עמוד

הצעת חוק ייצוג הולם לעובדים עם מוגבלות בגופים ציבוריים (תיקוני חקיקה), התשע"ו-2016 46

הצעת חוק ייצוג הולם לעובדים עם מוגבלות בגופים ציבוריים (תיקוני חקיקה), התשע"ו-2016*

1. תיקון חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
- (1) בסעיף 5, בהגדרה "גוף ציבורי", בפסקה (4), בסופה יבוא "ושירות בתי הסוהר";
- (2) אחרי סעיף 9 יבוא:
- "ייצוג הולם לעובדים עם מוגבלות בגוף ציבורי
- א. 9א. (א) בסעיף זה -
- "עובד עם מוגבלות משמעותית" - אדם עם מוגבלות שמתקיים בו אחד מאלה:
- (1) גורם שהוסמך לאשר נכות לפי כל דין אישר לגביו בכתב שדרגת נכותו היא 40% לפחות;
- (2) גורם שהוסמך לאשר נכות לפי כל דין אישר לגביו בכתב שדרגת נכותו היא 20% לפחות, והוא הוכר כזכאי לשיקום באחת מאלה:
- (א) שיקום מחמת מוגבלות לפי פרקים ה' או ט' לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995², לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959 [נוסח משולב]³, או לפי חוק שיקום נכי נפש בקהילה, התש"ס-2000⁴;
- (ב) שיקום מקצועי במסגרת שיקום מטעם משרד הכלכלה והתעשייה;
- (3) הוא זכאי לשכר מינימום מותאם לפי סעיף 17(ב) לחוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987⁵;

ד ב ר י ה ס ב ר

יצויין כי צו הרחבה שניתן בשנת 2014, מחייב את כל המעסיקים שמעסיקים לפחות 100 עובדים, למעט שירות המדינה או מעסיק אחר שחל עליו סעיף 15 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, בייצוג הולם של אנשים עם מוגבלות, בשיעור שעומד היום על 3%.

סעיפים מוצע לקבוע כי חובת הייצוג ההולם בשיעור 5% 1 ו-4 כאמור בסעיף 9א(ב) המוצע תחול לעניין העסקת עובדים עם מוגבלות משמעותית ובכללם מי שחומרת מוגבלותם הוכרה על ידי גורמים מוסמכים לכך, מדובר במי שנקבעו לגביהם בידי גורם מוסמך לפי דין 40% נכות לפחות, או מי שנקבעו להם 20% נכות לפחות והם נמצאו זכאים לשיקום באחת המסגרות

כללי כיום קבועה בחקיקה הראשית חובת ייצוג הולם בתעסוקה לאנשים עם מוגבלות, אך היא אינה מוגדרת. בהצעת החוק המתפרסמת בזה מוצע להגדיר ייצוג הולם מוערי נדרש של אנשים עם מוגבלות במקומות עבודה בגופים ציבוריים, ולקבוע כי לפחות 5% מכלל העובדים של גופים ציבוריים מסוימים יהיו עובדים עם מוגבלות כמפורט להלן. הגופים הציבוריים שעליהם יחול שיעור הייצוג ההולם המוערי כאמור הם שירות המדינה, הכנסת, צבא הגנה לישראל, משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר, רשויות מקומיות וכן תאגידים וגופים ציבוריים אחרים המעסיקים יותר מ-25 עובדים ומנויים בהגדרה "גוף ציבורי" בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 (להלן - החוק).

* הצעת חוק מס' 1042/20/פ (מספר פנימי: 563813) ר"פ/20/1206 (מספר פנימי: 563746); הועברו לוועדה ביום ז' בתמוז התשע"ו (24 ביוני 2015).

¹ ס"ח התשנ"ח, עמ' 152: התשע"ד, עמ' 815.

² ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

³ ס"ח התשי"ט, עמ' 276.

⁴ ס"ח התש"ס, עמ' 231.

⁵ ס"ח התשמ"ו, עמ' 68.

(4) הוא משתקם כהגדרתו בחוק זכויות אנשים עם מוגבלות המועסקים כמשתקמים (הוראת שעה), התשס"ז-2007, אף שלא מתקיימים לגבי יחסי עבודה;

(5) הוא הוכר כזכאי לשירותי רווחה מחמת מוגבלותו בידי האגף לטיפול באדם המפגר, היחידה לטיפול באדם עם אוטיזם או אגף השיקום במשרד הרווחה והשירותים החברתיים;

(6) אדם עם מוגבלות שהשר, באישור ועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת, קבע לעניין סעיף זה.

(ב) (1) בלי לגרוע מהוראות סעיף 9, לא יראו ייצוג הולם אצל גוף ציבורי שהוא מעסיק כהגדרתו בסעיף האמור אלא אם כן 5% לפחות מקרב עובדיו הם עובדים עם מוגבלות משמעותית.

(2) במניין העובדים לפי סעיף קטן זה לא יובאו בחשבון עובדים של קבלן כוח אדם או קבלן שירות המועסקים אצל הגוף הציבורי; לעניין זה -

"קבלן כוח אדם" - כהגדרתו בחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996;

"קבלן שירות" - מי שעיסוקו במתן שירות, באמצעות עובדיו, אצל זולתו.

(ג) גוף ציבורי כאמור בסעיף קטן (ב) ימנה ממונה תעסוקה לאנשים עם מוגבלות שישימש כתובת לפניית העובדים והמעסיק בנושא ייצוג הולם, ויהיה כפוף בעניינים הנוגעים למילוי תפקידו להנחיות מקצועיות שתקבע הנציבות.

ד ב ר י ה ס ב ר

עם מוגבלות משמעותית (ההגדרה "עובד עם מוגבלות משמעותית" בסעיף 9א(א) המוצע).

לעניין גופים ציבוריים המעסיקים יותר מ-25 עובדים והוראות סעיף 15א לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, אינן חלות עליהם, מוצע כי בחישוב עובדי המעסיק לא יובאו בחשבון עובדים של קבלן כוח אדם או קבלן שירות המועסקים אצלו (סעיף 9א(ב)(2) המוצע). במשטרת ישראל, בשירות בתי הסוהר, ברשות הארצית לכבאות והצלה ובאגודת מגן דוד אדום לא יובאו בחשבון עובדים בתפקידים מבצעיים. לגבי צבא הגנה לישראל

של המוסד לביטוח לאומי, משרד הביטחון, ועדות שיקום לפי חוק שיקום נכי נפש בקהילה, התש"ס-2000, משרד הכלכלה והתעשייה, ולעניין גופי ביטחון מסוימים - גם הוועדות הרפואיות הפועלות לגבי עובדיהן לפי חוק, וכן מי שנקבע לו שכר מינימום מותאם או שהוא משתקם שלא במסגרת יחסי עבודה, או שהוכר על ידי אגף השיקום, האגף לטיפול באדם המפגר או היחידה לטיפול באדם עם אוטיזם במשרד הרווחה והשירותים החברתיים. מוצע להסמיך את שר הכלכלה והתעשייה, באישור ועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת, לקבוע קבוצות נוספות של אנשים עם מוגבלות שייחשבו עובדים

⁶ ס"ח התשס"ז, עמ' 450.

⁷ ס"ח התשנ"ו, עמ' 201.

(ד) (1) בלי לגרוע מהוראות לפי סעיף 9(ג)2), לא יאוחר מ-31 במרס בכל שנה יגיש גוף ציבורי כאמור בסעיף קטן (ב), לשר שהגוף הציבורי הוא בתחום אחריותו ולנציבות, דוח מקוון בדבר ייצוג הולם של עובדים עם מוגבלות משמעותית בקרב עובדיו (בסעיף זה - דיווח שנתי).

(2) הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה רשאית לעבד ולמסור לגופים ציבוריים, לפי בקשתם, נתונים בדבר מספר העובדים עם מוגבלות משמעותית שהם מעסיקים; לשם עיבוד נתונים כאמור, רשאי גורם האחראי לאישור נכות, זכאות או למתן הכרה כאמור בהגדרה "עובד עם מוגבלות משמעותית" למסור מידע שבידו ללשכה המרכזית לסטטיסטיקה, לפי בקשתה, במידה שאינה עולה על הנדרש ותוך שמירה על הפרטיות, והוראות פקודת הסטטיסטיקה [נוסח חדש], התשל"ב-1972⁸, יחולו בשינויים המחוייבים.

(3) גוף ציבורי שלפי הדיווח השנתי אין בקרב עובדיו ייצוג הולם כאמור בסעיף קטן (ב), יפרט בדיווח את נתוני ההעסקה של עובדים עם מוגבלות משמעותית בשנה הקודמת למועד הדיווח ואת הסיבות לאי-עמידה בהוראות אותו סעיף קטן, ויצרף לדיווח השנתי תכנית שנתית לקידום העסקת עובדים עם מוגבלות משמעותית שאישרה הנהלת הגוף הציבורי, ובה כל אלה לעניין משרות פנויות:

(א) הוראות בדבר מתן עדיפות למועמדים שמתקיים בהם האמור בהגדרה "עובדים עם מוגבלות משמעותית", כאשר הם בעלי כישורים דומים לכישוריהם של מועמדים אחרים, לעניין משרה או קבוצת משרות או לעניין דרגה או קבוצת דרגות שיפורטו בהוראות, ולתקופה שתיקבע בהן;

ד ב ר י ה ס ב ר

שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, עד 31 במרס בכל שנה, על שיעור העובדים עם מוגבלות משמעותית מקרב עובדיו, ואם ייצוגם אינו מגיע לשיעור הייצוג הנדרש, יגיש, לעניין משרות פנויות אצל, תכנית לקידום העסקת אנשים עם מוגבלות, ובכלל זה הוראות לעניין העדפה מתקנת, ייעוד משרות לאנשים עם מוגבלות ופנייה אל גורמים העוסקים

מוצע לקבוע כי חובת הייצוג ההולם כאמור תחול רק על חיילי שירות הקבע שאינם משרתים בתפקיד לוחם או תומך לחימה, אף שאין יחסי עבודה בינם ובין הצבא, וכי הקביעה מהי מוגבלות משמעותית תיעשה בפקודות הצבא (סעיף 9א(ה) ו-ו) המוצע).

גוף ציבורי כאמור ידווח לשר הממונה עליו ולנציבות

⁸ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 24, עמ' 500.

(ב) ייעוד משרות אשר יועסקו בהן, ככל האפשר רק מועמדים כאמור בפסקת משנה (א), תוך פירוט היקפן בכלל המשרות שצפויות להתפנות ופירוט סוג המשרות שיייעדו כאמור;

(ג) הוראות בדבר פנייה לאיתור מועמדים לרשימת גורמים שעיסוקם שילוב מועמדים כאמור בפסקת משנה (א) שתפרסם הנציבות באתר האינטרנט שלה;

(ד) תיעוד יישום הוראות פסקאות משנה (א) עד (ג), ובכלל זה תיעוד הנימוקים לעניין בחירת מועמדים למשרות פנויות.

(4) כל שר יגיש לממשלה, למבקר המדינה, לנציבות ולוועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת, אחת לשנה, דוח על כל הגופים הציבוריים שבתחום אחריותו.

(5) שר הכלכלה והתעשייה רשאי לקבוע הוראות לעניין דיווחים לפי סעיף קטן זה, ובכלל זה לעניין תוכנם וצורתם, וכן הוראות לעניין תכנית לקידום העסקת עובדים עם מוגבלות משמעותית כאמור בפסקה (3), תוכנה ופרטיה.

(ה) הוראות סעיף זה יחולו על משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר, הרשות הארצית לכבאות והצלה ואגודת מגן דוד אדום, בשינויים האלה:

(1) במניין כלל העובדים לא יובא בחשבון שוטר, סוהר או עובד בתפקיד מבצעי;

(2) לעניין משטרת ישראל ושירות בתי הסוהר – בהגדרה "עובד עם מוגבלות משמעותית", בסופה יקראו:

ד ב ר י ה ס ב ר

הרווחה והבריאות של הכנסת ריכוז של כלל הדיווחים שהוגשו לו (סעיף 9א(ד)(4) המוצע).

כדי לסייע במילוי חובת הדיווח תוכל הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לעבד ולמסור לגופים ציבוריים, לפי בקשתם, נתונים על שיעור הייצוג של עובדים עם

בשילוב של אנשים עם מוגבלות בתעסוקה לשם איתור מועמדים לעבודה (סעיף 9א(ד)(1) ו-3) המוצע); דיווח ראשון יוגש בתוך שישה חודשים ממועד תחילת התיקון (סעיף 4). כל שר יגיש לממשלה, למבקר המדינה, לנציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות ולוועדת העבודה,

"(7) גורם שהוסמך לאשר נכות לפי כל דין אישר לגביו בכתב שדרגת נכותו היא 20% לפחות, וועדה רפואית לפי סעיף 20 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971⁹, או לפי סעיף 87 לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971¹⁰, שחררה אותו מחמת מוגבלותו משירות מבצעי לתפקיד אחר במשטרה או בשירות, לפי העניין";

(3) לעניין הרשות הארצית לכבאות והצלה, בהגדרה "עובד עם מוגבלות משמעותית", בסופה יקראו:

"(7) גורם שהוסמך לאשר נכות לפי כל דין אישר לגביו בכתב שדרגת נכותו היא 20% לפחות, וועדה רפואית לפי סעיף 17(2) לחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התשל"ל-1970¹¹, קבעה כי בגלל נכותו אין הוא מסוגל לעבוד בתפקיד מבצעי"

(ו) הוראות סעיף זה יחולו על צבא אלה הגנה לישראל בשינויים אלה:

(1) במניין כלל העובדים יובאו בחשבון חיילים המשרתים בשירות סדיר בהתאם להתחייבות לשירות קבע שלא בתפקיד לוחם או תומך לחימה, ולעניין זה יראו חיילים כאמור כעובדים, אף שלא מתקיימים לגביהם יחסי עבודה;

(2) לעניין ההגדרה "עובד עם מוגבלות משמעותית" ייקבעו התאמות בפקודות הצבא כהגדרתן בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955¹².

2. תיקון חוק שירות המדינה (מינויים) התשי"ט-1959¹³, בסעיף 15 א -

- (1) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "לעניין אנשים עם מוגבלות, לא יראו ייצוג הולם אלא אם כן 5% לפחות מקרב העובדים הם עובדים עם מוגבלות משמעותית";
- (2) בסעיף קטן (ב)(3), בסופו יבוא "ובלבד שתינתן עדיפות כאמור לעובדים עם מוגבלות משמעותית";

ד ב ר י ה ס ב ר

כמו כן, מוצע להטיל על גוף ציבורי כאמור למנות ממונה תעסוקה לאנשים עם מוגבלות, לטיפול בפניות בנושא הייצוג ההולם, והוא יהיה כפוף להנחיות מקצועיות שתקבע נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (סעיף 9א(ג) המוצע).

מוגבלות משמעותית המועסקים אצלם, ולשם כך תוסמך לקבל מידע בעניין זה מהגורמים העוסקים בקביעת אחוזי נכות או באישור זכאות לעניין ההגדרה "עובד עם מוגבלות משמעותית" (סעיף 9א(ד)(2) המוצע).

⁹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 17, עמ' 390.

¹⁰ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 21, עמ' 459.

¹¹ ס"ח התשל"ל, עמ' 65.

¹² ס"ח התשט"ו, עמ' 171.

¹³ ס"ח התשי"ט, עמ' 86; התשע"ה, עמ' 105.

(3) בסעיף קטן (ט), אחרי ההגדרה "אנשים עם מוגבלות" ו"נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות" יבוא:

"עובד עם מוגבלות משמעותית" – כהגדרתו בסעיף 9א(א) לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998";

3. על אף האמור בסעיף 9א(ב)(1) לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998, החלה בהדרגה ובסעיף 15א(א) לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, כנוסחם בחוק זה, עד לעמידה בשיעור הייצוג ההולם לפי אותן הוראות, יעלה בכל שנה שיעור הייצוג של עובדים עם מוגבלות משמעותית ב-1% מקרב כלל עובדי המעסיק, ובלבד שבתוך חמש שנים מיום תחילתו של חוק זה תושג עמידה בשיעור הייצוג ההולם כאמור.
4. על אף האמור בסעיף 9א(ד)(1) לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998, דיווח ראשון כנוסחו בחוק זה, דיווח שנתי ראשון לפי אותו סעיף יוגש בתוך שישה חודשים מתחילתו של חוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 3 כהוראת מעבר מוצע לקבוע כי שיעור הייצוג של עובדים עם מוגבלות משמעותית אצל מעסיק יגדל ב-1% מקרב כלל העובדים, בכל שנה במשך חמש שנים, עד להגעה לייצוג בשיעור של 5%.

בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תדון ועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת באמצעי האכיפה שיחולו לעניין החובות המוצעות, וכן תוסיף ותבחן את האמצעים שבהם יוכל גוף ציבורי לבדוק את שיעור הייצוג של עובדים עם מוגבלות משמעותית בקרב עובדיו תוך שמירה על פרטיות, ובכלל זה את ההתאמות הנדרשות לעניין עבודת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בהקשר זה, לרבות היבטי הגנה על הפרטיות ושמירה על סודיות המידע.

סעיף 2 לעניין מעסיק שהוראות סעיף 15א לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, חלות עליו, מוצע לקבוע כייצוג הולם שיעור של 5% לפחות מקרב עובדי המעסיק שיהיו עובדים עם מוגבלות משמעותית, כפי שמוצע לקבוע בסעיף 1.

כבר כיום הממשלה רשאית להורות על העדפה מתקנת של מועמדים לעבודה מקרב קבוצות הזכאיות לייצוג הולם, ולעניין אנשים עם מוגבלות – העדפה מתקנת לאנשים עם מוגבלות מסוימת או בדרגת חומרה מסוימת. מוצע לקבוע שאם קבעה הממשלה הוראות בדבר העדפה מתקנת של אנשים עם מוגבלות, היא תחול על עובדים עם מוגבלות משמעותית, ויכול שתחול גם על עובדים עם מוגבלות מסוימת או בדרגת חומרה מסוימת אחרת.

יוזמים: חברי הכנסת איציק שמולי, קאריץ אלהרר, מירב בן ארי, יואב בן צור, רועי פולקמן, אורן אסף חזן, אילן גילאון, מיקי רוזנטל, נחמן שי, משה גפני, מנואל טרכטנברג, איל בן ראובן, תמר זנדברג, מיכל רוזין, מיקי לוי, חיים ילין, עיסאווי פריג, רחל עזריה, מכלוף מיקי זוהר, אברהם נגוסה, עבדאללה אבו מערוף, רויטל סויה, זהבה גלאון, טלי פלוסקוב, דב חנין, מיכאל אורן, אלי אלאלוף, שלי יחימוביץ', מרב מיכאלי, עמר בר-לב, איתן כבל, חנין זועבי, יחיאל חיליק בר, אורי מקלב, אראל מרגלית, אחמד טיבי, יוסי יונה, יואב קיש, נורית קורן, דוד ביטן, אלי כהן, ניסן סלומינסקי, יצחק וקנין, רוברט אילטוב

